

ARVOISA TIEDONANTAJAMME

Ohjelmaamme on kuulunut saada talletetuksi meidän sukupolvemme muistamana mahdollisimman monipuolinen kuva entisajan elämänmenosta.

Tällä kertaa tulevat kuvaan entistä selkeämmin kaupunki, kaupungin kauppapaikat, kaupunkilaiskoti ja maaseudun väestön suhde kaupunkilaisväestöön. Erillisellä valokuvauksilpailulla toivomme saavamme kuvia kaikenlaisista suomalaisista kodeista.

Kyselyihimme sisältyy paljon muistelemista aibeuttavia asioita. Ne pohjautuvat pitkäaikaisiin tutkimuksiin. Uskomme, että uusi näkökulma osoittautuu yhtä suurta mielenkiintoa herättäväksi kuin aikaisemmat veetoimukset tieteellisille tiedonantajille.

SEURASAARI

SEURASAARISÄÄTIÖN JULKAISU

1965

K 12

XI KERUUKILPAILUN TULOKSET JA PALKINNONSAAJAT

Kansallismuseon Kansantieteellisen osaston ja Seurasaarisäätiön julistamaan XI kansanperinteen keruukilpailuun osallistui 607 henkilöä ja vastausliuskoja kertyi 23 016 kpl. Tulosta on pidettävä hyvänä. Saadut vastaukset antavat tutkimukselle tarpeellista lisäaineistoa kansanomaisista ruokalajeistamme, paloviinasta ja viinayrteistä ja vaateuksesta. Lisäksi saatiin Kansantieteellisen osaston arkistoon ja kokoelmiin suuri määrä vanhoja kutsukortteja ja mietelauseita. Vastaajaverkostoon saatiin 112 uutta nimeä.

Palkintoina jaetaan tällä kertaa arvokkaita pöytähopeita ja kirjoja. Lisäksi jaetaan hopeista ansiomerkkiä, joka jaettiin ensimmäisen kerran X:n keruukilpailun yhteydessä, ansiotuneille vastaajille.

Keruukilpailun palkinnot jakautuivat seuraaville henkilöille (suluissa vastauspitäjät) *suurkerääjien sarjassa*:

- I p Aitamäki, Kaarlo (Pertteli)
- II p Räsänen, Matti (Räisälä)
- III p Rinta-Paavola, Antti (Kurikka)
- IV p Laurila, Selma (Rauman mlk.), Tuominen, Valto (Kiikala) ja Ylimäki, Seidi (Töysä)
- V p Hietanen, Väinö (Iitti), Hirvonen, Olga (Joensuu), Koskinen, Bertta (Lempäälä), Kytökorpi, Paavo (Liminka), Paananen, Sirkka (Iisalmi), Takala, Bertta (Nastola) ja Vanhanen, Lempi (Heinjoki).

Palkintolautakunta päätti kutsua suurkerääjien kerhon jäseniksi emäntä Aino Hanhisalon ja opettaja Eveliina Pulliaisen.

Yleisessä sarjassa palkittiin seuraavat:

- I p Iivonen, Pekka (Kaukola) ja Pulliainen, Eveliina (Kivennapa)
- II p Lohi, Veera (Oulun ymp.) ja Strömberg, Sigge (Lapinjärvi)
- III p Hyvönen, Matti (Sotkamo) ja Laiho, Helmi (Kiikala)
- IV p Maunula, Jalmari (Asikkala) ja Virtanen, Lilja (Vuoksenranta)
- V p Hanhisalo, Aino (Alajärvi) ja Valkonen, Jaakko (Mikkeli)

- VI p Elsilä, Sigrid (Merijärvi), Hyytinen, Eino A. (Lappajärvi), Kaitila, Tyyne (Pyhäranta), Korhonen, Hanna (Kiihtelysvaara), Lepäniemi, Jenny (Kiikoinen), Pensar, Ida (Munsala), Raatikainen, Elli (Suonenjoki), Svahn, Gustaf (Purmo), Taipale, Lyyli (Konginkangas) ja Tuiremo, Toini (Ranua)
- VII p Asunmaa, Sandra (Ruovesi), Grönman, Arvi (Ahlainen), Hovi, Heikki (Säkkijärvi), Jääskeläinen, Empo (Karttula), Pääkkönen, Helvi (Parikkala), Ranta, Kaarlo (Vihti), Ravantti, Aino (Vuoksenranta), Rontu, Viktor (Kivennapa), Unnaslahti, Seppo (Kuhmoinen) ja Vuolijärvi, Pekka (Inkeri).

KIITOS

Tiedustelimme viime kyselymme yhteydessä mm. mietelauseita ja vanhoja vaateparsia. Tulos oli odottamattoman hyvä. Vuodenvaihteessa järjestettiin osastolle uutishankintänäyttely. Suuri osa kyseisestä näyttelystä koostui Teidän kauttanne saadusta esineistöstä. Tästä lausumme Teille, arvoisat kansanperinteen tallettajat, parhaat kiitoksemme.

Hilkka Vilppula

KUTSU XII KANSANPERINTEEN KERUUKILPAILUUN

Vuorossa on tällä kertaa kauppamatkojen ja kaupankäynnin piiriin kuuluvan kansatieteellisen aineiston talteenotto. Lisäksi julistetaan valokuvauskilpailu, jonka tarkoituksena on selvittää vanhat tuolityypimme. Tästä kilpailusta jaetaan eri palkinnot.

Palkintoina jaetaan Kansallismuseon omistuskirjoituksella varustettuja pöytähopeita seuraavasti:

I p	2× 6	paria veitsiä ja haarukoita
II p	3× 4	„ „ „
III p	3× 12	kahvilusikkaa
IV p	4× 8	„
V p	5× 6	„
VI p	6× 4	„
VII p	7× 3	„

Suurkerääjien kerhon jäsenet kilpailevat omassa sarjassaan ja heille jaetaan 1 kpl I, 1 kpl II, 1 kpl III, 3 kpl IV ja 3 kpl V palkintoa.

Lisäksi jaetaan palkintoina Kansallismuseon omistuskirjoituksella varustettuja hopeisia kahvilusikoita.

Kilpailuaika

päättyy syyskuun 15 päivänä 1965 ja tulokset julistetaan syksyn kuluessa.

Palkintolautakuntaan kuuluvat:

valtionarkeologi Nils Cleve, tohtori Ragna Ahlbäck, lisensiaatti Auvo Hirsjärvi, tohtori Toini-Inkeri Kaukonen, maisteri S-E. Krooks, professori Niilo Valonen, tohtori Hilikka Vilppula, professori Toivo Vuorela ja maisteri Osmo Vuoristo.

Toivotamme Teille reipasta kilpailumieltä ja menestystä uusien keruutehtävien parissa!

OHJEITA VASTAAJILLE

1. Hyvän vastauksen edellytyksenä ei suinkaan ole se, että osaa vastata kaikkiin kysymyksiin; ovathan jotkut asiat jo luonteeltaan sellaisia, että ne tunnetaan vain paikallisesti. Pääasia on, että vastataan mahdollisimman *yksityiskohtaisesti*. Usein on tärkeätä tietää myös, milloin jokin asia on seudulla tuntematon.
2. Vastauksen arvoa lisäävät *piirroks*et.
3. Olisi myös mahdollisuuksien mukaan pyrittävä siihen, että esineistä ja asioista käytettäisiin paikkakunnalla vallitsevia nimityksiä. Nämä *murre-sanat* osoitetaan vetämällä alle aaltoviiva.
4. Vastauksen yhteydessä voidaan lähettää myös valokuvia, jotka valaisevat asiaa. Hyvistä kuvista suoritetaan tavanomainen lunastuspalkkio.
5. Vastaukset kirjoitetaan *vain toiselle puolelle liuskaa*. Jättäkää *paperin oikea yläkulma* (viivalla erotettu alue) *tyhjäksi* keruutoimiston merkintöjä varten. Uusi asia on aina aloitettava uudelle liuskalle. Kyselyn yhteydessä toimitamme vain muutaman vastausliuskan, mutta olemme varautuneet lähettämään kaikille vastaajille *pyynnöstä* lisää paperia.
6. Vastaukset voidaan lähettää Muinaistieteellisen Toimikunnan kuorossa *vapaakirjeenä*.
7. Kaikki vastaukset, lyhyetkin, ovat tutkimukselle arvokkaita, vaikkapa ne koskisivat vain yhtä kysymysryhmää. Ne voivat valaista juuri sen puolen asiasta, jonka joku toinen vastaaja on jättänyt avoimeksi. Tällaisista osista voimme rakentaa kokonaiskuvan koko maata koskevista kysymyksistä. Kirjallisuudesta, kuten pitäjänhistorioista, poimituja tietoja ei arkistomme sitävastoin kerää.

Kyselyn laatijat: hum.kand. Eero Naskali, professori Niilo Valonen, fil.tri Hilikka Vilppula.

Piirustukset ja taitto: taiteilija Annikki Puurunen.

KANSALLISMUSEO

KANSATIETEELLISEN OSASTON

KYSELY 12

KAUPPAMATKAT

*"Maa se on, joka elättää,
mutta kauppa rikastuttaa."*

Vielä tämän vuosisadan alussa kaupankäynti oli keskittynyt suuressa määrin kaupunkeihin. Maalaisten oli pakko kulkea pitkiäkin matkoja hankkiessaan tuotteilleen myyntimahdollisuuksia. Tarvittiin rahaa, jolla voitiin ostaa talouteen välttämättömiä tarvikkeita. Keskuudessamme on vielä paljon niitä, jotka tietävät kertoa entisajan kaupunki- ja markkinamatkoista sekä liikkuvasta kaupankäynnistä maaseudulla.

Toivomme, että kerrotte yksityiskohtaisesti jonkin matkan, jolla olitte mukana tai josta muuten saatte tarkat tiedot. Mikäli ette kerro omasta kokemuksestanne, pyydämme mainitsemaan, keneltä olette muistiinmerkinnyt tiedot. Tärkeätä on mainita, mitä vuotta tai aikakautta kuvaus koskee. Vastatessa voitaisiin kiinnittää huomiota mm. seuraaviin seikkoihin:

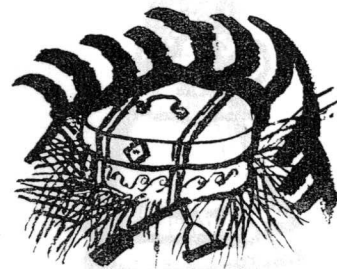
Kaupunkimatka

(Erikseen voidaan kuvata tavallinen kauppat matka kaupunkiin ja erikseen markkinamatka.)

1. Minä vuonna kertomanne matka tapahtui. Milloin lakattiin tekemästä tällaisia matkoja ja mistä syystä. Mitä tuli tilalle.
2. Missä kaupungissa käytiin. Käytiinkö paikakunnalta muissa kaupungeissa ja missä.

3. Mihin aikaan vuodesta matka tapahtui. Mihin vuodenaikaan matkoja yleensä tehtiin ja kuinka usein.
4. Ketkä talosta lähtivät matkaan. Oliko näin aina tapana. Miten pukeuduttiin matkalle. Mitä otettiin evääksi ja missä eväs säilytettiin matkan aikana. Varusteet rosvojen ja petojen varalta.
5. Mitä tavaroita vietiin kaupunkiin ja kuinka paljon. Millä ajoneuvolla kuljettiin ja miten tavarat oli pakattu ja peitetty. Entä muuna vuodenaikana. Jos matka tehtiin hevosella, minkälainen oli hevosen eväs.
6. Mihin aikaan vuorokaudesta lähdettiin. Mitä tietä kuljettiin. Selostakaa matkareitti tarkasti kylä kylältä paikannimineen. Tien laatu ja miten talvitie oli merkitty. Miten reitti erosi talvi- ja kesäaikana.
7. Merkkipaikat tien varrella. Liittyikö niihin joitakin tapoja esim. ensikertalaisen matkamiehen suhteen.
8. Levähdys-, syöttö- ja yöpymispaikat matkan varrella. Missä nukuttiin yövyttäessä (rakenuksen ja makuusijojen pohjapiirros). Missä hevonen oli yötä. Mitä majapaikasta sai ja mitä yösiä tarjouksineen maksoi.

9. Mitä muistatte kapakoista matkareitin varrella. Missä niitä oli ja poikettiinko niihin meno- tai paluumatkalla.
10. Milloin ja mistä syystä ajettiin joukossa.
11. Tuliko tavaranto ostelijoita jo ennen kaupunkia vastaan. Ruvettiin heidän kanssaan kauppoihin. Rajanylitys naapurimaahan tehdyllä kauppatimalla. Miten kielletyt tavarat saatiin kuljetettua rajan yli. Mitkä olivat kieltoavaroita. Lahjominen.
12. Mihin kuorma ajettiin kaupungissa. Käynti vaakahuoneella. Missä myynti tapahtui ja miten. Mitä tavaraa myytiin ovelta ovelle. Oliko tässä myynnissä vakituksia kohteita, joissa aina käytiin kaupalla. Ostajien tavaratilaukset juhlapyhiksi.
13. Miten kauan viivytettiin kaupungissa. Minne majoituttiin, kenen luokse. (Pohjapiirros talosta rakennuksineen, toinen piirros siitä huoneesta sisustuksineen, jossa yövyttiin.) Miksi huonetta nimitettiin. Millainen oli sen kalusto. Missä hevosta (poroa) pidettiin. Oliko tapana yöpyä aina samassa paikassa.
14. Mitä kestiystävyyteen kuuluvia tapoja muistatte. Kertokaa mahdollisimman tarkoin tuliais, saamiset, velka- ja kauppatuhteet. Kuinka pysyviä ja pitkäaikaisia tällaiset suhteet olivat.
15. Huvitukset kaupungissa.
16. Mistä ostettiin kotiin päin tuotavat tavarat. Mitä tavaroita tuotiin ja kenelle. Kaupunkituliaiset.
17. Paluumatkan vaiheet. Miten se poikkesi menomatkastasta.
18. Kaupunkimatkavetit. Elävän kalan kuljetus kaupunkiin. Mitä keinoja oli kalan elävänä pitämiseksi. Mitä tavaraa sai myydä

veneestä tai aluksesta ja missä. Miksi tätä myyntiä sanottiin.

19. Havaintoja toispaikkakuntalaisista (erovuoksia puvuissa, ajoneuvoissa, käyttäytymisessä jne.). Kaupunkilaisten suhtautuminen maalaisiin ja päinvastoin.

Markkinamatka

Markkinamatka kuvataan samaan tapaan kuin kaupunkimatkakin. Lisäksi on syytä selvittää:

20. Milloin markkinoita pidettiin, missä kaupungissa tai kylässä ja kenen maalla. Millä nimillä ne tunnettiin. Kuinka monta päivää ne kestivät.
21. Luetelkaa kaikki ne markkinat, jotka vaikuttivat kotiseutunne elämään. Mitkä olivat kaukaisimmat markkinat, joilla teiltä päin käytiin. Miten sinne mentiin. Milloin ja mistä syystä joitakin markkinoita lakattiin pitämästä.
22. Mitä vietiin markkinoille myytäväksi. Mitä sieltä ostettiin. Miten myyntipaikat oli järjestetty. Milloin ja missä eläimiä myytiin.
23. Selostakaa kaupankäyntiä, esim. hevoskauppa (myytävän esittelemine, ostajan lumoaminen, hevosen kokeileminen, iän määrittäminen, tinkimine, kaupan sopimine, vaihtokauppa, harjakaiset). Käytettiinkö kaupanteossa avustajia ja miksi heitä nimitettiin. Voiko kaupan purkaa ja miten. Mitä myydyin eläimen mukaan annettiin (ohjaket, suitset, päitset, rehua tms.). Mustalaisten osuus markkinoiden hevoskaupoissa.
24. Järjestyshäiriöt markkinoilla. Miten virkavalta suhtautui tappeluihin ja juopuneisiin.

25. Minkälaisia huvituksia oli markkinoilla. Järjestettiinkö tansseja ja missä (talon, ladon tai ahon nimi). Soittajat. Voimainkoetukset. Valokuvassakäynti.
26. Mitä muistatte kihlojenostosta markkinoilla. Oliko morsian mukana.
27. Palvelusväen markkinoillakäynti.
28. Ensikertalaisen markkinamiehen otto vanhojen markkinamiesten joukkoon. Minkä ikäisenä alettiin käydä markkinoilla.
29. Markkinoilta paluu. Missä ajettiin kilpaa. Pyrittiinkö yöksi kotiin vai poikettiinko samoihin paikkoihin kuin mennessä.
30. Markkinatuliaiset. Kenelle niitä tuotiin.

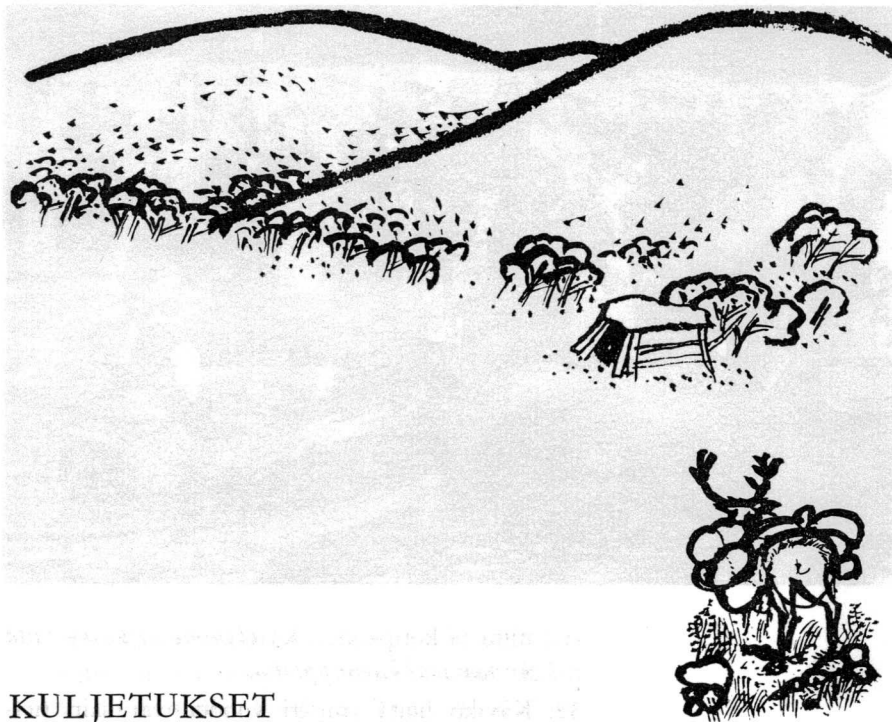

Kylässä liikkuvat kauppiaat

31. Kertokaa, mitä kauppiaita kotikylässänne kävi (kala-, kangas-, rinkelikauppiaita, voin-, karjan-, rätinostajia, tattareita). Kauppiaan

- nimi ja kotipaikka. *Kyselymme ei koske tällä kertaa laukkukauppiaita.*
32. Kävikö heitä ympäri vuoden vai vain tiettyinä vuodenaikoina. Kuinka usein.
33. Mitä he myivät, mitä ostivat. Millä he liikkuiivat, missä kuljettivat tavaroitaan. Mistä mihin he kulkivat (reitti mahdollisimman tarkoin).
34. Millä nimellä kansa nimitti näitä kauppiaita ja ostajia.
35. Miten kaupanteko tapahtui (tavaroiden esittely ja siihen liittyvät sanonnat, tinkiminen, mittaaminen). Mittausvälineet. Mitä tavaraa myytiin vaihtokaupalla. Missä määrin myytiin velaksi.
36. Missä kauppiaiden oli tapana yöpyä. Mitä tiedätte heidän yöpymis- ja ruokailumaksuistaan. Oliko heidän pukeutumisessaan ja käyttäytymisessään jotakin sellaista, jota ehkä jäljiteltiin.
37. Perustiko joku heistä oman kaupan paikkakunnalle, mihin.

KULJETUKSET

*"Rabtirabat ja niiniset nuorat
kuluvat aikanaan."*

Rahdinajolla tasapainotettiin entisaikaan maaseudulla moni talous. Talvisin oli eräin seuduin melkein joka talosta mies ja hevonen (härkä, poro) rahdinajossa. Pohjois-Suomessa ajettiin rahtia poroilla.

38. Mitä rahdinajoja oli talvikautena tarjolla. Mitkä niistä olivat jokatalvisia. Torpparien kontrahdin sisältämä ajovelvollisuus.

39. Mistä mihin rahdinajo tapahtui. Milloin se alkoi ja milloin päättyi. Minä viikonpäivinä oltiin ajossa. Mitä tavaraa kuljetettiin ja kuinka suuria määriä. Kuka järjesti rahdinajon ja miten siitä saatiin tietää. Paljonko rahdinajajia oli samalla työmaalla.

40. Ketkä talosta osallistui rahdinajoon. Palkattiinko vieraita ajomiehiksi ja mistä rahti-

hevoset (-härät, -porot) hankittiin. Minkälaiset olivat rahtimiehen varusteet (vaatetus, työvälineet, eväät). Minkälaisella ajovälineellä kuorma kuljetettiin. Hevosen (härän, poron) varusteet (loimi, syöttöpussi, heinät jne.).

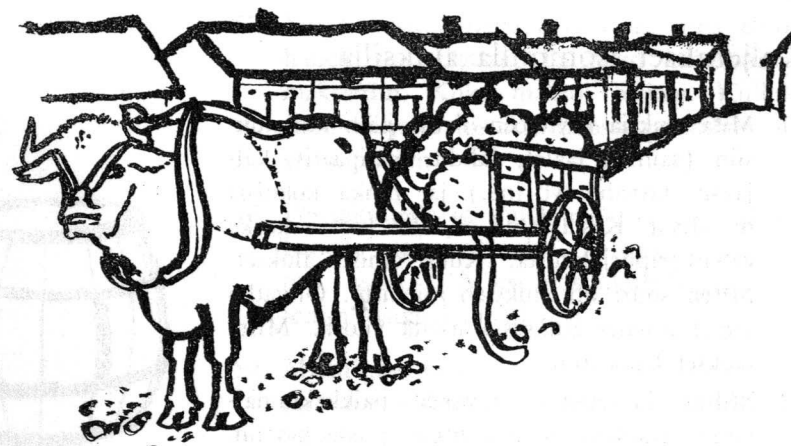
41. Ajoreitti (paikannimet). Missä tie yhtyi muualta tuleviin teihin. Miten tie oli viitoitettu. Kuka piti sen kunnossa. Miten meneltiin jyrkissä mäissä.

42. Levähdys-, syöttö- ja yöpymispaikat (kylän ja talon nimi). Ketä muita yöpyi samassa talossa. Miten ruokailu oli järjestetty. Hevosten (härkien, porojen) yöpymispaikka.

43. Missä kuorma purettiin. Milloin ja missä palkka maksettiin. Miten kuljetuspalkka arvioitiin.

44. Mitä tuotiin paluukuormana. Mistä tavara haettiin ja mihin vietiin. Kertokaa paluumatkan vaiheet.

45. Rahtia on ajettu myös kokonaan vieraalla paikkakunnalla (esim. lumen, jään ja hiekan ajo kaupungissa). Kuinka kaukana kotoa näissä ajoissa käytiin. Miten kauan ajoa

kesti. Kuka järjesti työn. Ajettiin urakalla vai päiväpalkalla.

46. Majoitus ja ruokailu vieraalla paikkakunnalla. Pyrittiinkö majoittumaan sukulaisiin. Miten vietettiin vapaa-ajat.
47. Mitä hevosella, härällä tai porolla suoritettuja kuljetuksia tiedätte tehdyn kesällä. Vastatkaa kuten talvikuljetuksiin.

Kuljetukset veneellä

48. Minkä kokoisia veneitä käytettiin paikkakunnallanne kuljetuksiin. Mitä kuljetettiin. Kertokaa reitti kuten muissakin kuljetuksissa. Kuinka monta henkeä kuljetuksessa tarvittiin, montako soutajaa. Miten vene lastattiin. Mitä kuljetusveneen varustuksiin kuului. Miten meneteltiin virta- ja koskipaikoissa, miten kannasten ylityksissä.
49. Miten pitkä oli kuljetuskausi ja miten usein matka tehtiin.
50. Missä suoritettiin 'ylisoutua' ja ketkä suorittivat sitä. Mistä mihin soudettiin (paikanimet). Maksu.

Kuljetukset isommilla aluksilla

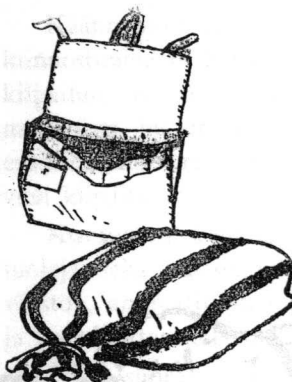
51. Mitä aluksia käytettiin Teillä päin kuljetuksiin (saimat, jaalat, jahdit, lastipaazit, kaljaasit, tervahöyryt jne.) ja minkä kokoisia ne olivat. Kyselymme ei tällä kertaa koske valtameripurjehdusta. Kuka omisti alukset. Miten suuri oli aluksien miehistö. Olivatko samat miehet aluksessa useita vuosia. Mistä alukset hankittiin.
52. Mihin kuljetettiin tavaraa paikkakunnallanne. Kaukaisimmat kohteet, joissa käytiin.

Välisatamat, joissa poikettiin. Mistä syystä poikettiin.

53. Minä kuukausina kuljetettiin. Kuinka usein. Mitä tavaraa vietiin, mitä tuotiin. Miten paluureitti poikkiesi menoreitistä.
54. Mistä tuli paikkakunnalle vieraita aluksia, mitä ne toivat ja mitä veivät. Miten suhtauduttiin kilpaileviin yrittäjiin (yhteistyö, liiketuttavuudet, kiusanteko, vahingonteko).

Postinkuljetus

55. Ketkä postia kuljettivat. Mistä posti tuotiin ja kuinka usein. Millä kulkuvälineellä postia kuljetettiin talvella, millä kesällä. Postinkuljettajan varusteet (vaatetus, postilaukku, postisäkit, aseistus). Missä hän kuljetti arvo-postin.
56. Postin kulkureitti. Mihin paikkoihin jätettiin postia (kylän ja talojen nimet). Miten jakelu tapahtui. Keräsi postinkuljettaja postia tuodessaan myös lähtevän postin vai miten lähtevän postin vastaanotto oli järjestetty.
57. Miten postinkuljettaja valittiin, mitä ehtoja hänen tuli täyttää. Paljonko kuljetuksesta maksettiin. Kuka maksoi palkan. Kulkiko postinkuljetus jossakin talossa perintönä polvesta toiseen.
58. Postinkuljettajan muut tehtävät (annettiin hänelle toimitettavaksi apteekki-, kauppam. asioita). Miksi postinkuljettajaa nimettiin paikkakunnallanne.
59. Miten postinkuljetus tapahtui mantereen ja saariston välillä a) talvella, b) kesällä, c) kelirikon aikana.

60. Syksyisin kierteli kylissä teuraskarjan ostajia, joille taloista myytiin ylimääräisiä eläimiä vietäväksi kaupunkiin. Mitä tiedätte kertoa karjan kuljetuksesta kaupunkiin. Mihin karjaa koottiin kuljetusta varten. Miten suuria laumoja vietiin kerralla ja mihin kaupunkiin kylästäne.
61. Montako henkeä karjalauman kuljetukseen tarvittiin. Mistä ajajat saatiin. Heidän palkansa. Tie, jota pitkin karja kuljetettiin. Miten karjaa ruokittiin kuljetuksen aikana. Kenen maalla sai laiduntaa. Lypsettiinkö eläimiä matkan aikana ja mihin maito pantiin.
62. Päivämatka. Kuinka pitkä matka ajettiin syötön välillä. Yöpymispaikka. Kävikö pysähdyspaikoissa ostajia valitsemassa parhaita lehmii pitolehmiksi. Mihin karja ajettiin kaupungissa. Ketkä ottivat sen vastaan.

E. N.

Julistamme tällä kertaa toisena erillisenä kilpailuna *valokuvauskilpailun*, joka koskee suomalaista tuolia.

Tuoleja on kerätty melkoinen määrä museokokoelmiin. Niistä on myös talletettu valokuvia ja piirroksia. Mutta vielä tällä hetkellä, kun suuri osa vanhoja huonekalujamme virtaa antiikkikauppoihin tai muuten pois alkuperäisiltä seuduiltaan, emme voi muodostaa tarkkaa kuvaa siitä, mitkä tyypit milläkin seudulla ovat olleet tavallisia, emme myöskään siitä, mitä kaikkia muotoja suuret kulttuurityylit ovat meidän maassamme synnyttäneet.

Käännyimme sen vuoksi valokuvausta harrastavien, vanhasta perinteestä kiinnostuneiden henkilöiden puoleen ja järjestämme heille valokuvauskilpailun. Kilpailu koskee vain tuoleja siitä syystä, että tämän huonekalun muodoissa herkimmin kuvastuvat eri aikakausien muutokset. Jos tämä ensimmäinen yrityksemme saa osakseen vastakaikua, harkitsemme seuraavien kilpailujen järjestämistä myös muita huonekaluja koskeviksi.

Kuvauksen kohteiksi voi valita millaisen tahansa suomalaisen kodin tuoleja sekä maaseudulta että kaupungista, yhtä hyvin pientilojen, työväestön, ammattilaisten ja virkamiesten kodeista kuin talojen, kartanoitten ja pappiloitten kalustoista.

Haluaisimme saada kuvia sekä kaikkein vanhimmista että myös viimeisten vuosikymmenien kodinsisustuksesta. Tehdastekoisista tuoleista eivät kuitenkaan tule kysymykseen viimeisten sotien aikana ja sen jälkeen tehdyt eli vuotta 1940 nuoremmat. Käsityönä tehtyjä sen sijaan voi kuvata aivan nuoriakin, jos saamme niistä myös alkuperätiedot.

Kuhunkin kuvaan tulisi liittää muistiinpano, josta käyvät ilmi seuraavat asiat (mikäli tietoja on saatavissa):

1. Omistajan ammatti (ja nimi).
2. Mitta lattiasta istuinlataan.
3. Kuinka vanha tuoli on.
4. Kuka on sen tehnyt tai mistä se on hankittu.
5. Mistä tekijä sai tuolin mallin.
6. Missä huoneessa tuolia on pidetty. Onko se tehty johonkin erityiseen tarkoitukseen.

7. Kuuluuko se osana johonkin yhtenäiseen kalustoon. Millaiseen (huonekalujen luettelo).

8. Onko samanlaisia tuoleja käytetty muissakin kodeissaseudullanne.

Kilpailuun kelpaavat sekä uudet että aikaisemmin otetut kuvat. Kuvat jäävät Kansallismuseon arkistoon. Kaikista kuvista, jotka täyttävät kilpailuehdot, maksetaan laadusta riippuen likimäärin materiaalia, kehitystä ja kopioimistyötä vastaava hinta, jos mukana seuraa negatiivi. Ilman negatiivia lunastushinta on pienempi. Esim.

6×6 cm:n koko 1,00 mk negatiivin kera
0,60 mk ilman negatiivia

6×9 cm:n koko 1,00 mk negatiivin kera
0,60 mk ilman negatiivia

6×12 cm:n koko 1,50 mk negatiivin kera
0,80 mk ilman negatiivia

Palkintoina jaetaan

- I p Rolleicord kamera
- II p Minolta Autocord kamera
- III p 3 kpl Weston Master valotusmittareita

Lisäksi jaetaan 15 Kansallismuseon omistuskirjoituksella varustettua hopeista kahvilusikkaa.

Käytännöllisenä neuvona annamme vihjeen, että tuoli voidaan mukavasti kuvata ulkoilmassa pihamaalla.

N. V.

Tuoli voidaan kuvata samaan tapaan kuten alla. Viistosti edestä niin että jalkarakenne, istuin ja selkänoja selvästi tulevat näkyviin.

LEIKKIKALUJA

Muutama vuosi sitten saimme ostaa erään keräilijän kautta kokoelmiimme jousituksella varustetut *lasten vankkurit* tarkalleen isojen vankkurien malliset.

63. Tiedustelemme nyt, onko tiedossanne lasten elämänpiiriin kuuluvia *vanhoja* esineitä, leikkikaluja, lasten huonekaluja, lasten mitoilte tehtyjä työkaluja, nukkeja ym. Kysymykseen voivat tulla myös ostoesineet, mikäli ne ovat sotia edeltävää tavaraa. Lunastaisimme niitä kokoelmiimme tai valokuvaisimme ne kuva-arkistoomme. Paketin voitte lähettää postivapaasti liimaamalla vapaakirjekuoren pakketin päälle. Lähettäessänne esineen pyytäsimme, että selvästi ilmoittaisitte, tuleeko esine *lunastettavaksi, lahjaksi* vai *lainaksi* valokuvausta varten.

H. V.

Suurkerääjien kerhon jäsen, opettaja Ellen Gustafsson on saanut iäisyyskutsun.

Hän oli syntynyt Raippaluodossa vuonna 1898. Lapsuudessa saatu vakava kiintymys oman kansan kulttuuriperintöön johti hänet 1930-luvulla lähettämään tiedonantoja kotiseudustaan eri tutkimuslaitoksille. Kansallismuseon ja Seurasaari-säätiön keruutyöhön hän osallistui alusta alkaen (v:sta 1956) ja oli ahkerimpia avustajiamme. Täsmällinen murteen ja asioiden tuntemus ja tiivis esitystapa leimaavat sitä arvokasta kirjallista työtä, jonka Ellen Gustafsson teki kansallisten tieteidemme hyväksi.

SEURASAAREN ULKOMUSEO

avoinna 16. 5.—12. 9. 1965; lauant. klo 11.30—15.30, muina päivinä
klo 11.30—17.30. Yleislippu 50 p. — Jumalanpalvelus Karunan museo-
kirkossa sunn. klo 12. Muista tilaisuuksista ulkomuseon ilmoitustaululla.

SEURASAARI. *Päätoimittaja:* Niilo Valonen. *Toimituskunta:* Ragna Ahlbäck, Nils Cleve, Helmi Helminen-Nordberg, Auvo Hirsjärvi, Toini-Inkeri Kaukonen, S.-E. Krooks, C.-F. Meinander, Matti Perkoila, Hilikka Vilppula, Toivo Vuorela, Osmo Vuoristo. Toimituksen osoite: Helsinki, Kansallismuseo.
44 03 71. Julkaisija: Seurasäätiö.

Helsinki 1965. Valtioneuvoston kirjapaino